

«ШИЙ ГАЙ ВОЛГАЛТШЕ МОРКО МУТ ЯРЫМ»

Творческий шұлышан кажне айдеме, шке илышым литератур дене кылдымеке, сьлнымут аланыш надыржым пышта. Пераже йьмач лекше произведенийже-влак мари ойпогынам пойдара. Сандене мутмастарын пашаже ты шотышто шергакан да суапле. Кажне серышын пашаже - тиде посна тўня, тудым шолын лекше изи памаш дене тагастараш лиш. Нуно мыланна, лудшо-влак-лан, илышын моторжым, сьлнылыкшым ужаш туньктат, осал деч эрнаш ўжыт.

2018 ий Морко кундемеш шочшо поэт, писатель-влакын лўмгечыштан поянлийын. Нунын лўмеш районысо книгагудышто "Ший гай волгалтше Морко мут ярым" проект возалтын ыле. Литературно-краеведческий марафон республикысе кугужаныш программе почеш шукталтын. Проектм шуктымо пашалан кудло тўжмектенге ойыралтын. Идалык мучко книгагудылаште 15 лўмлў поэт, писатель, журналист да мер пашаен-влакын лўмгечыштан пўлеклалтше тўрлў мероприятий-влак эртенит. Тиде пашалан куснылшо кубокым ямдылыме да икгай футболкым ургыктымо ыле.

Проект пашан тўналтышыжлан Кугу Шале книгагудышто Аркадий Иванович Букетов-Сайнын 85 ияш лўмгечыжлан "Йонгыдо кавашке чон ўжеш кўзаш" шарнымаш кече эртаралтмаш шотлалтеш. Талантан поэтын эн изи ўдыржў Гали-

та Семенова Шале библиотеке гыч кондымо кубокым Эгерсола библиотекекын кучыктыш да у книга-влакым пўлеклыш. Морко рўдў книгагудо пашаен-влак уна-влак авторын "Добрий Яндывай", "Ох, кугыза" поэме-йомакше почеш мультимедийный книгам ямдыленит. Коркатово библиотекекын пашаен-влакын лўмгечыштан пўлеклалтше тўрлў мероприятий-влак эртенит. Тиде пашалан куснылшо кубокым ямдылыме да икгай футболкым ургыктымо ыле.

"Ший гай волгалтше Морко мут ярым" проектм

ен ушнен. Юрий Исаковын "Первий ошкыл", "Йўксў ер", "Кенеж", "Юл вўд воктен шонкалы-маш", "Ўшанетак мо мылам?" да моло почеламутшым лудаш ойырен налыныт. А проектнан символжо - книган статуетка, Эгерсола библиотекекышке адак угыч савырнен тольо.

Мер пашаен, писатель Владимир Алексеевич Мухин-Савин 130 ияш лўмгечыжлан "Илышым шымлыше да аклыше" лўман пайрем касым Тыгыде Морко книгагудышто кыдалаш ийготан икшыве-влак дене эртарен колтымо.

Эврик Васильевич Анисимов 21 июльышто 80 ийым вачўмбакеже пыштен. Тудо Волаксола

ыле. 2013 ийыште тудын тыршымыж денак "Элнет Сергей" книга савыкталт лектын, серызын чыла гаяк произведенийлаже тиде книгаш чумьралтын. Нина Сошина шкежат кок ойлымаш книгам савыктен, "Илыш икте, тудым акле" книгаже гыч "Кушто улат, эргым?" ойлымашыже почеш Морко библиотеке пашаен-влакын ямдылыме буктрейлерым ончышна да книгажым шергална.

Николай Мухин лўмеш тоштерын научный пашаен-лектер Лев Сошин Элнет Сергей дене Николай Мухинын илыш корнышт йьгыре кайыме да иквереш пашам ыштымышт нерген каласкалыш.

Мариь Элын сулло журналистше, С.Чавайн лўмеш Кугужаныш премийын лауреатше, Россий писатель ушемьен енге, Мариь Элын калык писательже Леонид Логинович Яндаков 10 декабрьште 85 ийым темен. 14 декабрьште тўвыра пўртын изи залыштыже "Калыкем дене пырля илем" творческий касым эртарышна, творческий илыш-корныж дене палдараш электрон презентаций йўн дене пайдаланышна. Леонид Логинович прозым, романым возымо деч посна тыгак шуко пьесым серен. Нуно М.Шкетан лўмеш Мариь кугужаныш драме театрыште шыңдалтыт. Книгагудо пашаен-влак уна-влак саламлымашан видеом, Леонид Логиновичын "Алгаштарыме аза" йомакше почеш анимационный фильм-книгам ончаш темленит. Юбилярын возымо почеламутшылан "Мый

поэтин эн изи ўдыржэ Галина Шолнерова шке ешыж ден, пырля пашам ыштыше йолташыже, родо-тукумжо, поро пошкуджо-влак эн вучымо уна лийыныт. "Лышыл шерге мыланем нимо деч шүмбел мландем" лүман книга да газет статья выставка сорастарен. Россий журналист-влак ушем член, Марий Эл Республикын сулло журналистше, поэт Аркадий Букетов-Сайнын илыш пұрымашыже, паша корныжо поро шарнымашым коден.

19 февральшыте Эгерсола тўн школышто да книгагудышто Мирон Николаевич Большаковын лўмгечыжлан пўлеклалтше "Курым дене тўр" литератур пайрем кече эртыш. Книгагудо пашаен-влак, Морко рўдў библиотеке гыч тўналын, Эгерсола ял марте ече дене миеныт. Тидлан кечыжат шыратен ончен да пушкыдо лум мланде ўмбаке велын. Эгерсола книгагудын пашаенже Людмила Михайлова уна-влакым кинде-шинчал дене вазлайын. Тудо Мирон Большаковлан пўлеклалтше книга выставкым поген, книгагудо паша нерген палдарен. Пайремын кокымшо ужашыже Эгерсола школышто эртен. Йоча-влак Мирон Чойнын илышыже да паша корныжо нерген каласкаленыт. Шке мутыштым тыгак журналист, Эгерсола велын эргыже Юрий Исаков, "Ямде лий" газетын отдел редакторжо Людмила Григорьева ойленит.

Морко районысо книгагудын вуйлатышыже Маргари-

тше морко мут ярым" проектн курамшо йыжыгже шкешотан лийын. Тиде кечын, библиотеке пашаен-влак погынен, Коркотово библиотекыш скандинавский коштмаш дене тарванышт. Амалже - марий драматург, калык писатель Сергей Николаевын 110 ияш лўмгечыжым палемдымаш. Сергей Николаевын лўмжым колмек, шинчаончылан Саликан образше почес. Вет Марий театрыште тиде ролым модаш эн чолга, мастар да мотор актрисе-влаклан пиал шыргыжалын. Овдасола ялын почшыжо Сергей Николаев марий литературышто марий ўдырамашым моктен чапландарыше писатель семын илаш тўналыт.

Кызыте библиотекын тўн пашаже - книгагуд, документым, фондым аралымаште веле огыл, а поян, ий гыч ийыш погымо материалым калык деке тўрлў йўным кучылтын намиен шукташ. Калык деке библиотеке фонд гыч икмыняр книгагуд, у уверым намиен шукташ эреак тырша. Морко поэт, писатель-влак шке произведенийлаштышт ўдыр, ўдырамаш-влаклан шагал огыл моктеммурым возеныт. Садлан библиотеке пашаен-влак коклаште "Морко велне ила ик моторжо..." виртуальный книга выставке конкурсым эртарышт. Тушко кандаш паша пурен. Пашаен-влак Сергей Николаевын, Сергей Чавайнын, Мирон Большаковын, Миклай Казаковын, Юрий Исаковын, Аркадий Букетов-Сайнын, Эврик Анисимовын произведенийлашт гыч ўдырамашлан

пўлеклалтше произведенийлам иктешлен, виртуальный сборникым чумыренит. Унчо библиотеке вуйлатыше Лидия Ямнеева тиде вел поэт-влак Василий Миронов да Валерий Апакаевын мутпогыныштым кучылтын, "Унчо ўдыр - чолга шўдыр" выставкым ямдылен. Икымше верым Шордўр библиотек вуйлатыше Светлана Семеновалан пуышна. Тудо Сергей Чавайнын произведенийлажым лончылен, кажне образым шыргаен, йўкан виртуальный выставкым ончыктен.

Проектн нылымше йыжыгже Кўчыкэнер ялыште шочын-кушшо поэт, журналист, Марий Эл Республикын сулло журналистше Юрий Исаковын 60 ияш лўмгечыжлан пўлеклалтын. Ты пайремыш "Марий Эл" газетын тўн редакторжо Александр Абдулов, Россий Федерацийын сулло сўретчыже Иван Ямберде, Марий Эл Республикысе тўвыран сулло пашаенже Валентин Осипов-Ярча, "Ямде лий" газетын тўн редакторжо Лидия Семенова, самырык журналист да мурызо Алена Яковлева, Кўчыкэнер ялыште илыше, ўмыр мучко туныктышлан пашам ыштыше Юрий Курсов, пырля модын куржталше да тунемше йолташыже-влак да молат толыныт ыле.

Проект почеш поэтын почеламутлажым Морко районысо тўрлў яллаште илыше лудшо-влак йўкын лудыныт. Нуным иквереш чумырен, аудиолудмашыш погымо. Чылажге ты лудмашыш 19

ялыште шочын, пошкудо Чодырасолаште кушкын, шинчымашым Везьшўргў школышто поген. Илышыже неле лийын гынат, ялысе интеллигенцийын ешыштыже книга кугу верым айлен. Тале туныктышо, поэт да журналистын лўмгечыж дене пайдаланен, Чодырасола калык ялын 225 ияш пайремжым эртарен. Тиде пайрем кечын Эврик Анисимов шкеже толын кертын огыл гынат, интернет йўн да марий радио гоч юбилярым шокшын саламлыме.

Август тылзын 27-ше кечынже проектнан черетан йыжыгже книгагуд лудаш йўратыше-влакым Кугу Шале книгагудыш Морко гыч велосипед дене кудалаш таратыш. Чыланат икгай футболкым чиен, весела кумыл дене корныш гарванышна. Азьялысе кресанык ешеш пошчо Элнет Сергейын (Сергей Архипович Краснов) 115-ше лўмгечыжым палемдаш "йыргешке ўстел" йыр погынышна. Марий литературышто тудо "Илыш полеш" повесть да икмыняр ойлымашын авторжо семын палыме, тыгак ялысе илыш нерген селькор семын шуко очеркым, статьям возен, "Увий", "Арлан ден Кестен", "Йошкар кече" журнал да газетлаште савыкталтын.

1930 ийыште тудын вуйлатымыж дене "Колхоз йўк" (кызыт "Морко мланде") район газет лекташ тўналын.

Погынымашыш Элнет Сергейын тукум шўжарже Нина Сошина пелашыж дене Азаново села гыч толыныт

мо почеламутшылан "Мый палем молан" да "Ах, могане тудо!" муру йонгалтыч.

20 декабрьшыте писатель Яков Алексеевич Элексейнын шочмыжлан 125 ий темын. Тудым шарналташ Канторьял библиотекыш 25 декабрьшыте миен коштына. Тидын дене "Ший гай волгалтше Морко мут ярым" проектн пашажым иктешленна. Икшыве, книгагудо пашаен да пайремын унаже-влак дене Ярамарий, Канторьял библиотеке, тўвыра пашаен-влак квест модышым эртарен колтышт.

Проект почеш шым аудиокнигам чумырымо: Мирон Большаковын "Маска молан ошемын", "Добрий Яндывай и змея", "Ох, кугыза", Василий Крыловын "Мо тугай театр?", "Вўдшўдыр", Сергей Чавайнын "Сўснаигын изаже", йочалан возымо произведенийже-влак. Нуным библиотекын сайтыштыже муаш лиеш.

Кызыт ме тыгай жапыште илена, кунам ен-влак книгагуд лудаш пешак огыт йўрате. Садлан книгагудо пашаен-влак шке калыкын палыме да пагалыме енге-влак нерген информацийым погышаш веле огыл, тўрлў йўн дене қаласен моштышаш, марий йылмынам да тўвыранам арален кодымаште виан шогышаш улына. Шке пашанам кўлын ыштен, умбакыжат Морко калыкым ончыктен шогаш тўналына.

Маргарита СЕМЕНОВА,
рўдў библиотек системын директоржо

Снимкылаште: проект паша дене верлашке лекме гыч.